

2. ANAMNESE

2.1. ALGEMENE DOELSTELLING

Aan het visusonderzoek dient een gerichte anamnese vooraf te gaan.

- Bij de **eerste anamnese** worden de familiale en persoonlijke voorgeschiedenis van het kind nagevraagd, evenals eventuele gekende (visus)problemen.
- Bij **elk consult** wordt, leeftijdsspecifiek, bij de ouders navraag gedaan naar klachten i.v.m. visus en eventuele behandeling. In het kleuteronderwijs en het eerste jaar van het lager onderwijs ligt de nadruk op het opsporen van amblyopie en strabisme, in het lager op het opsporen van refractiestoornissen. In het secundair onderwijs baseert men zich op de anamnese om te beslissen of een visusonderzoek op indicatie moet uitgevoerd worden.
- In het kleuter- en lager onderwijs wordt elke **leerkracht** actief bevraagd naar problemen i.v.m. visus bij leerlingen.

2.2. AANBEVOLEN VRAGENLIJSTEN

Volgende relevante vragen dienen in de vragenlijsten opgenomen te worden (dit is deels gebaseerd op de resultaten van een studie naar het visusonderzoek, uitgevoerd door de VVWJ in 1997-1998). Deze vragen werden opgenomen in de voorstellen van de vragenlijsten ontworpen door de VVWJ ¹.

2.2.1. BASISVRAGENLIJST VOOR EERSTE KLEUTERKLAS

- Zijn er familieleden die volgende aandoeningen hadden of hebben? Lui oog – scheelzien - andere ziekte of handicap
- Waren er verwickelingen tijdens de zwangerschap? Ja/neen. Zo ja, welke?
- Werd uw kind te vroeg geboren? Ja/neen. Zo ja, hoeveel weken te vroeg?
- Geboortegewicht
- Waren er problemen tijdens of kort na de bevalling? Ja/neen. Zo ja, welke?
- Heeft uw kind aangeboren aandoeningen (in- en uitwendige)? Ja/neen. Zo ja, welke?
- Werd uw kind geopereerd? Ja/neen. Zo ja, welke operatie en wanneer?
- Heeft u opmerkingen in verband met de gezichtsscherpte van uw kind? Ja/neen. Zo ja, welke? één oog draait weg - knijpt één oog dicht of bedekt het – heeft de neiging om dicht te komen om details beter te zien
- Heeft u hiervoor reeds een oogarts geraadpleegd? Zo ja, naam, datum laatste controle.
- Draagt uw kind een bril? Ja/neen.
- Wordt er een oogje afgedekt? Ja/neen. Zo ja, welk oog?

2.2.2. VRAGENLIJST VOOR TWEDE KLEUTERKLAS

- Werd uw kind het laatste jaar geopereerd? Ja/neen. Zo ja, welke operatie en wanneer?
- Heeft u opmerkingen in verband met de gezichtsscherpte van uw kind? Ja/neen. Zo ja, welke? één oog draait weg - knijpt één oog dicht of bedekt het – heeft de neiging om dicht te komen om details beter te zien?
- Heeft u hiervoor reeds een oogarts geraadpleegd? Naam, datum laatste controle.
- Draagt uw kind een bril? Ja/neen.
- Wordt er een oogje afgedekt? Ja/neen. Zo ja, welk oog?

2.2.3. VRAGENLIJST VOOR EERSTE, DERDE EN VIJFDE JAAR LAGER ONDERWIJS

- Heeft uw kind sinds het vorig onderzoek een ernstige ziekte, een ziekenhuisopname, een operatie of een ongeval gehad? Ja/nee. Zo ja, wat?
- Heeft uw kind bepaalde gezondheidsklachten? Ja/nee. Zo ja, welke?
- Is uw kind voor een aandoening in behandeling bij een oogarts? Ja/nee.
- Draagt hij/zij een bril? Ja/nee.
- Wordt er een oogje afgedekt? Ja/nee. Zo ja, welk oog? (voor 1LO en 3LO)
- Datum laatste raadpleging, volgende raadpleging

2.2.4. VRAGENLIJST VOOR EERSTE EN DERDE JAAR SECUNDAIR ONDERWIJS

- Heeft uw zoon/dochter sinds het vorig onderzoek een ernstige ziekte, een ziekenhuisopname, een operatie of een ongeval gehad? Ja/nee. Zo ja, wat?
- Heeft uw zoon/dochter bepaalde gezondheidsklachten? Ja/nee. Zo ja, welke?
- De gezichtsscherpte wordt niet meer bij elke leerling getest, wel als er problemen zijn. Heeft uw zoon/dochter bepaalde klachten i.v.m. de gezichtsscherpte vb. zwak of onscherp zien - vlugge vermoeidheid van de ogen - hoofdpijn - ? (omcirkel wat van toepassing is of vul aan)
- Is uw zoon/dochter voor een aandoening in behandeling bij een oogarts? Ja/nee.
- Draagt hij/zij een bril of contactlenzen? Ja/nee.
- Datum laatste raadpleging, volgende raadpleging

2.2.5. VRAGENLIJST VOOR LEERKRACHT KLEUTERONDERWIJS

Kruis aan wat bij deze kleuter, opmerkelijk meer dan bij leeftijdsgenootjes, van toepassing is.

- de indruk geven slecht te zien
- er draait een oogje weg

2.2.6. VRAGENLIJST VOOR LEERKRACHT LAGER ONDERWIJS

Kruis aan wat bij deze leerling, opmerkelijk meer dan bij leeftijdsgenoten, van toepassing is.

- de indruk geven slecht te zien
- vaak klagen over hoofdpijn
- heeft leermoeilijkheden:

2.3. STRATEGIE BIJ INTERPRETATIE VAN DE ANAMNESE

Bij een gekende afwijking of een afwijking die wordt opgevolgd door een oogarts, wordt het kind niet doorverwezen of selectief onderzocht. Wel wordt aan de ouders het resultaat van het onderzoek meegedeeld en hierbij wijst men de ouders best nog eens op het belang van regelmatige opvolging. Indien uit de anamnese blijkt dat er geen gepaste opvolging is, of indien er een verergering optreedt, is verwijzing naar de oogarts noodzakelijk.

Kinderen met een positieve familiale anamnese voor visusproblemen of een positieve persoonlijke voorgeschiedenis hebben een grotere kans op visusproblemen. Bij de interpretatie van het onderzoek dient heermee rekening gehouden te worden.

Bij vermelding van klachten op de vragenlijst, door de leerkracht of bij de anamnese van de leerling, kan een onderzoek op indicatie aangewezen zijn, bijvoorbeeld:

- Bij visusklachten in het secundair onderwijs: gezichtsscherpte op afstand.
- Bij problemen met kleuren in het kleuteronderwijs: Ishihara Test.
- Bij een bepaalde studie- of beroepskeuze: dieptezicht, gezichtsscherpte op afstand, kleurzin (zie deel III).

Kinderen met leesproblemen of klachten na langdurig lezen, worden steeds doorverwezen voor grondig oftalmologisch nazicht, ook bij een normale gezichtsscherpte op afstand. Een probleem van convergentie of een refractiestoornis met compensatie door accommodatie kunnen alleen door een oogarts uitgesloten worden.